

Maastricht University

*Leading
in Learning!*

Workshop

Afstroom in de onderbouw van het voortgezet onderwijs

School of Business and Economics
Sharing Success

Agenda

- Welkom / korte kennismaking
- Samenvatting vorige workshop
- Doel workshop 2
- Presentaties
 - Algemeen:
 - Onderbouwrendement VO
 - Afstroom stelseltoezicht
 - Onderzoek afstroom vwo Sintermeerten
 - Is het studiesucces op de vrije school groter dan op andere scholen?
- Uitkomsten discussie
- Vervolg (analyseplan) & afsluiting

Welkom

Academische Werkplaats Onderwijs

Een platform waarin onderzoekers, beleidsmakers en professionals uit de onderwijspraktijk samenwerken aan onderwijsonderzoek. De Werkplaats is een initiatief van de Inspectie van het Onderwijs en de Universiteit Maastricht.

Deelnemende scholen:

- Sintermeerten college (Heerlen)
- Bernard Lievegoed School (Maastricht)
- Graaf Huyn College (Geleen)
- Porta Mosana College (Maastricht)
- BC Broekhin (Roermond)

Samenvatting vorige workshop (1)

- Uit gesprekken met scholen, zowel met docenten als met schoolleiders, blijkt de afstroom in de onderbouw van het voortgezet onderwijs een belangrijk vraagstuk waar de praktijk mee worstelt.
- Gezamenlijk aan de slag om de afstroom in de onderbouw van het voortgezet onderwijs nader te analyseren
- Uitwisselen van ideeën, wensen en obstakels m.b.t. tot het analyseren van afstroom staan centraal.

Samenvatting vorige workshop (2)

- Dataset en onderzoeksvragen ontvangen
 - In hoeverre is er sprake van afstroom op je school?
 - In hoeverre kan de afstroom in de onderbouw van het voortgezet onderwijs verklaard worden door de sociaaleconomische status (SES) van de leerling?
 - Naar het opleidingsniveau van de ouders
 - Naar de arbeidsmarktpositie van de ouders
- Basale vragen als 'Wanneer is er sprake van afstroom?' / 'Hoe wordt afstroom gedefinieerd op de verschillende scholen?' leidden tot een rijke discussie in de groep.

Doel workshop

- Helderheid en afstemming is een vereiste om goede vergelijkingen te maken.
- Tijdens deze workshop staat een nadere verkenning van de diverse berekeningswijzen van afstroom en bijbehorende uitkomsten centraal.
- Aantal presentaties worden verzorgd
- Gezamenlijk de interpretatie en de vergelijkbaarheid van de mogelijke berekeningswijzen bediscussiëren.
- Negatieve en positieve kanten bespreken van de verschillende gehanteerde methodes.
- Uitnodiging tot discussie!

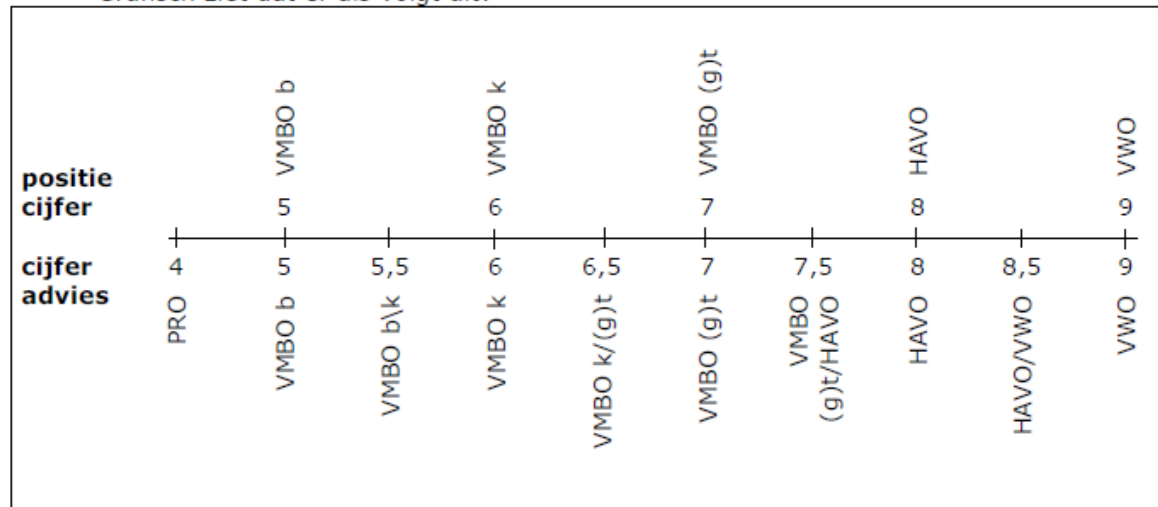

1. Onderbouwrendement VO

- Onderdeel van opbrengstenkaart Onderwijsinspectie
- Rendement onderbouw → combineren van de verschillende gegevens over adviezen en doubleren tot één geheel
- Van de leerlingen in het derde leerjaar weten we welk onderwijs zij volgen, met welk advies zij begonnen zijn en hoe vaak zij onderweg zijn blijven zitten.
- Toekennen cijfer aan schoolsoorten en adviezen (soort leerjarenladder)

Grafisch ziet dat er als volgt uit:

1. Onderbouwrendement VO

- Het rendement van de loopbaan van een leerling in het derde leerjaar (die met succes twee volle leerjaren heeft voltooid) kunnen we bepalen als:

$$100\% * \frac{(\textit{positie leerjaar 3} - \textit{advies} - \textit{doublures} + 2)}{2}$$

- Voor leerlingen met onderwijspositie havo/vwo in het derde leerjaar is de onderwijspositie nog niet eenduidig bepaald. Als deze leerlingen een havo-, havo/vwo-, of een vwo advies hebben, geldt dat ze in onderwijspositie havo/vwo conform hun advies zitten.
- Het onderdeel van de formule (*positie leerjaar 3 – advies*) is voor deze groep gelijk aan 0.
- Door de scores van alle leerlingen van een vestiging per onderwijspositie te middelen krijgen we een gemiddelde rendementsscore.

1. Onderbouwrendement VO

- Rendementsscores variëren sterk met de samenstelling van de school
→ 7 vergelijkingsgroepen

Vergelijkingsgroep

Categorale VWO-vestigingen
HAVO/VWO-vestigingen
Categorale VMBO (g)t-vestigingen
VMBO (g)t/HAVO-, categorale HAVO-vestigingen en
VMBO (g)t/HAVO/VWO-vestigingen
Vestigingen met VMBO b en/of VMBO k
VMBO-breed- en VMBO-breed/HAVO-vestigingen
Vestigingen met een breed aanbod van VMBO b tot en
met VWO

Aanduiding

VWO
HAVO/VWO
VMBO (g)t
VMBO (g)t/HAVO/VWO

VMBO bk
VMBO-breed en VMBO-breed/HAVO
VMBO-breed/HAVO/VWO

- Berekening als van tenminste 60 procent van de leerlingen de adviezen bekend zijn en die niet breder zijn dan drie schoolsoorten.
- Per vergelijkingsgroep wordt bekeken hoe het rendement van een vestiging uitvalt.
- Grenswaardes per vergelijkingsgroep → RELATIEF

1. Onderbouwrendement VO

- Nieuwe opbrengstenmodel VO 2016
- <https://www.youtube.com/watch?v=m2ZLRSOo8Fg>
- Verandering 1: Absolute normen vormen de basis
 - Meer transparantie / zelf resultaten berekenen en tijdig bijsturen indien nodig
- Verandering 2: Het oordeel goed
 - Meer differentiatie
- Verandering 3: Indicator onvertraagde voortgang in het onderbouw los getrokken van 'op- & afstroom'.
- Verandering 4: VMBO beroepsvakken gaan meetellen (gem. cijfer CE)

1. Onderbouwrendement VO

- Onderwijspositie ten opzichte van advies basisonderwijs

Zichtbaar maken of de school in staat is om leerlingen in de eerste jaren van het VO tot het niveau te brengen dat ten opzichte van het advies mag worden verwacht.

Nieuw	Oud
Onvertraagde studievoortgang leerjaar 1 en 2 eruit	Inclusief doorstroom leerjaar 1 en 2
Geen correctie op de normen o.b.v. leerlingkenmerken (zitten namelijk al besloten in basisschooladvies)	Correctie voor leerlingen met LWOO
Informatie uit BRON po (registratiedata); bevraginglast vo-scholen vermindert	Adviesformulieren: vo-scholen jaarlijks aangeven hoeveel leerlingen in leerjaar 3, welk advies hebben gekregen.

2. Af/opstroom stelseltoezicht

- Analyse obv van leerling data BRON
- Toekennen cijfer aan schoolsoorten en adviezen (bij meerdere onderwijssoorten gemiddelde)
- Advies gerelateerd aan positie na drie jaar (positie derde jaar-advies)
- Zittenblijvers worden niet meegenomen in de analyse

2. Af/opstroom stelseltoezicht

Plaats in leerjaar 3 Voortgezet onderwijs

	Vmbo B	Vmbo K	Vmbo G/T	Havo	Havo/vwo	Vwo
Vmbo B	67,5%	27,7%	4,5%	0,2%	0,0%	0,0%
Vmbo B/K	41,5%	47,8%	10,3%	0,3%	0,1%	0,1%
Vmbo K	23,1%	57,3%	18,7%	0,7%	0,1%	0,0%
Vmbo K/GT	10,9%	41,6%	43,5%	3,1%	0,6%	0,3%
Vmbo GT	3,1%	17,5%	67,3%	10,1%	1,3%	0,7%
Vmbo GT/Havo	0,8%	7,1%	52,3%	33,6%	3,2%	3,0%
Havo	0,2%	1,7%	22,7%	53,0%	6,1%	16,3%
Havo/Vwo	0,1%	0,7%	10,3%	40,6%	5,0%	43,4%
Vwo	0,0%	0,1%	1,3%	11,6%	4,0%	82,9%

Advies

2. Af/opstroom stelseltoezicht (determinanten)

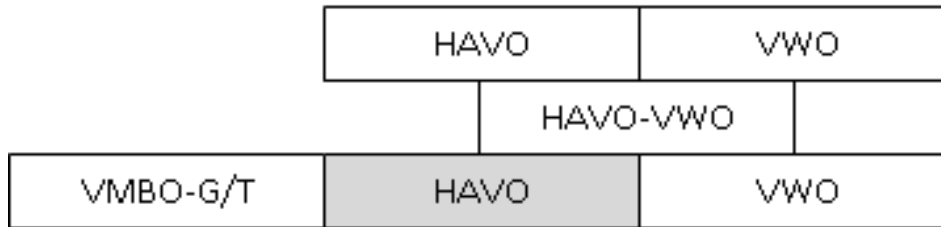
- School: aanbod onderwijssoorten (bij plaatsing)

	Afstroom	Op niveau	Opstroom	Totaal
B-K	16,0%	70,6%	13,4%	100,0%
B-K-GT	20,1%	67,3%	12,7%	100,0%
GT	9,4%	82,6%	8,0%	100,0%
GT-HAVO	17,2%	72,0%	10,8%	100,0%
GT-HAVO-VWO	13,4%	76,9%	9,7%	100,0%
B-K-GT-HAVO-VWO	17,5%	72,1%	10,3%	100,0%
HAVO-VWO	12,0%	80,0%	8,0%	100,0%
VWO	3,0%	96,3%	,8%	100,0%
Totaal	15,3%	74,7%	9,9%	100,0%

○ 2. Af/stroom stelseltoezicht (determinanten)

- Leerling: cognitieve niveau (toetsscore)
- Variatie binnen de adviezen

	minimum	Maximum
VMBO-BL	501	523
VMBO-BL/KL	512	526
VMBO-KL (VMBO-BL-KL-G/TL*)	524	529
VMBO-KL-G/TL	527	533
VMBO-G/TL (VMBO-KL-GTL-HAVO)	530	536
VMBO-G/TL-HAVO	533	540
HAVO (VMBO-G/TL-HAVO-VWO)	537	544
HAVO-VWO	541	547
VWO	545	550

2. Af/stroom stelseltoezicht (mogelijke determinanten)

- Cognitieve niveau draagt bij aan de verklaring van op/afstroom

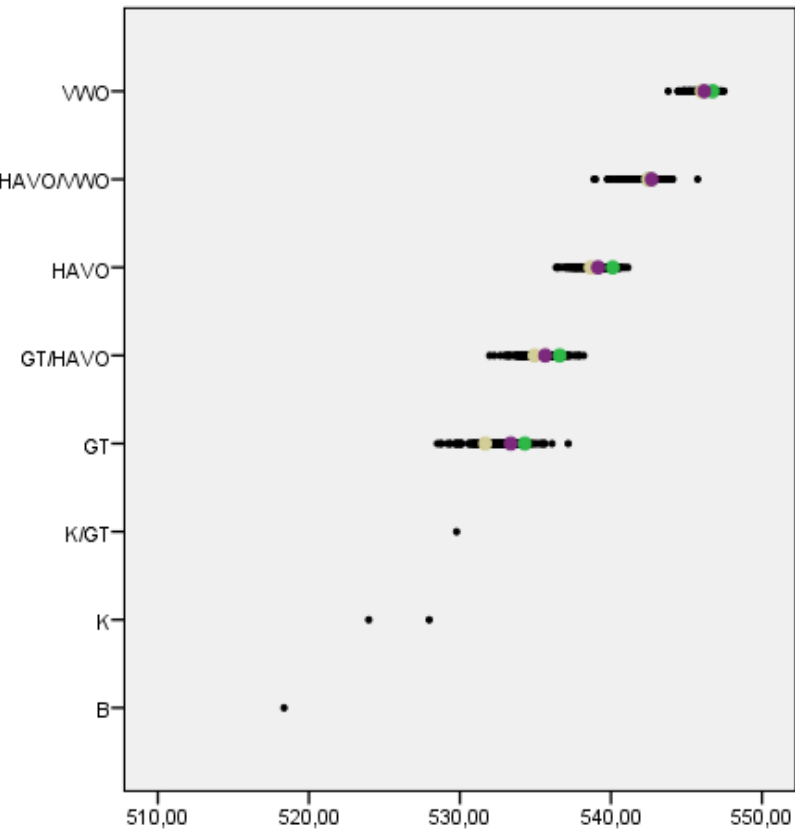
	Afstroom	Op niveau	Opstroom	Totaal
toets > advies	7,1%	67,0%	25,8%	100,0%
toets = advies	11,9%	78,8%	9,3%	100,0%
toets < advies	27,3%	68,8%	3,9%	100,0%
Totaal	15,2%	75,1%	9,7%	100,0%

- Rijst de vraag of dit bij kan dragen aan verschillen tussen scholen

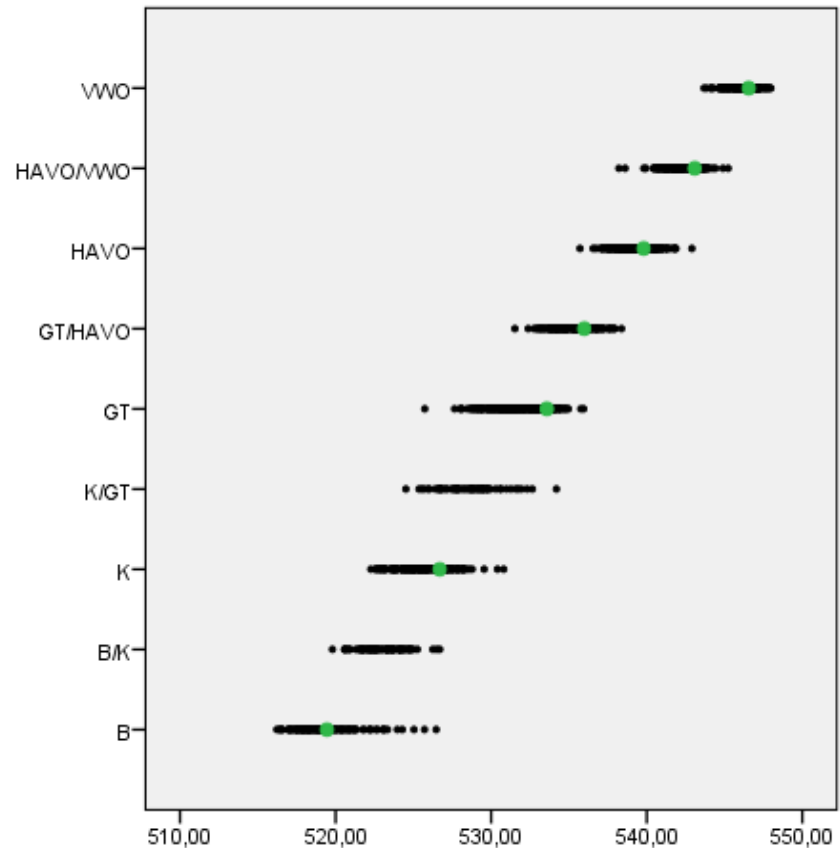

2. Af/opstroom stelseltoezicht

aanbod: GT-HAVO-VWO

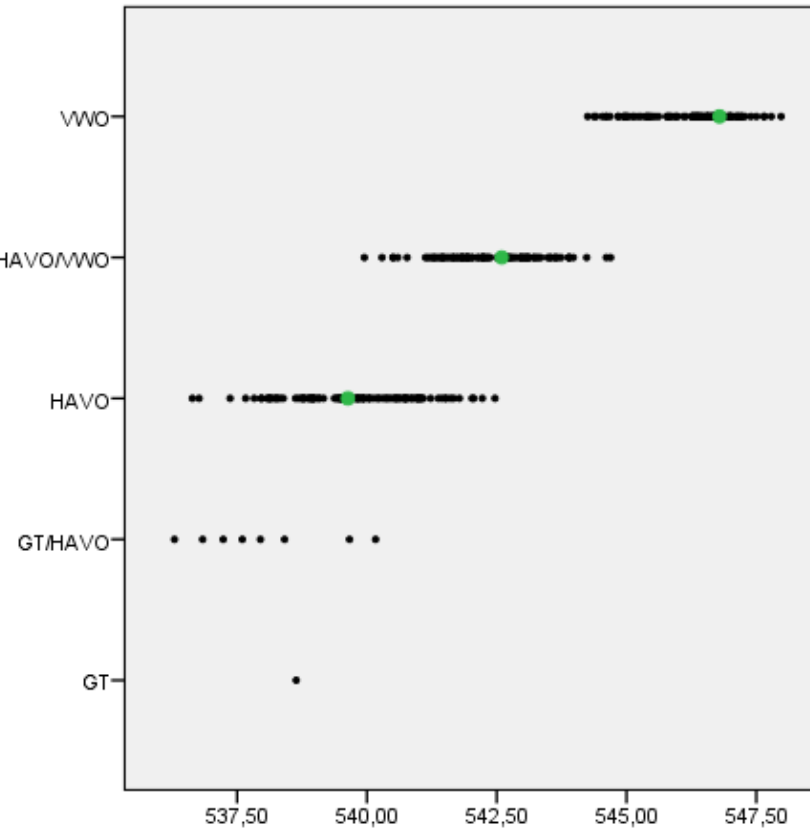
aanbod: B-K-GT-HAVO-VWO

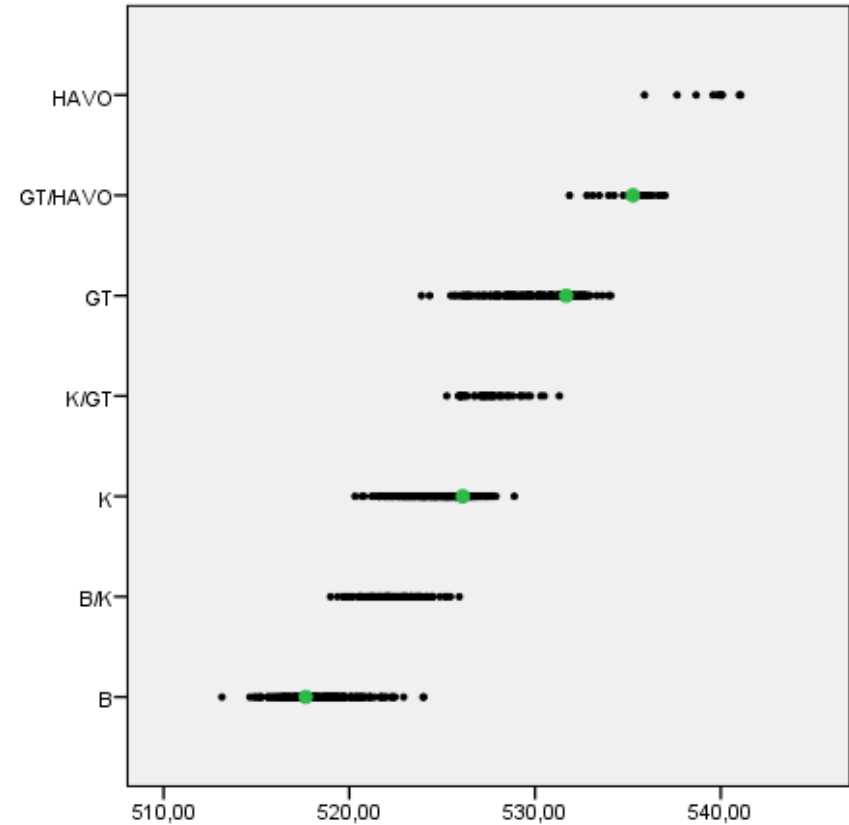
2. Af/opstroom stelseltoezicht

aanbod: HAVO-VWO

aanbod: B-K-GT

JIS
INITIATED
 by
 Education
 AS

3. Onderzoek afstroom vwo Sintermeerten

4. Is het studiesucces op de vrije school groter dan op andere scholen?

Vervolg – Analyseplan

- Kort terugkoppeling discussie
- Overeenstemming in operationalisatie niet altijd gemakkelijk.
- Suggesties die het uitwerken waard zijn altijd welkom → tevens zinvol voor terugkoppeling aan inspectie
- Uitgangspunt aannemen voor gezamenlijk doel 'afstroom van leerlingen verminderen'
- Aanknopingspunten opsporen voor scholen → stapsgewijze analyse

Vervolg – Analyseplan

- Suggesties / Verwachtingen vanuit de praktijk?
 - Verschillen in toevoer van basisscholen?
Adviseren sommige basisscholen structureel hoger of lager dan verwacht mag worden van toetsscore PO?
Wat voor een gevolgen heeft dat voor de leerlingen in het voortgezet onderwijs?
 - Hoge afstroom bij kinderen met een lage motivatie om te leren?
 - Hoge afstroom bij kinderen met een laag zelfbeeld?
 -???
- Benut gegevens die verzameld zijn in het kader van de educatieve agenda Limburg.
- Koppelen met data school mogelijk – stel ze beschikbaar (geanonimiseerd retour).
- Specifieke vragen? Laat je horen!

Bedankt voor jullie bijdrage!